

MESTO VRÚTKY
VÁS SRDEČNE POZÝVA
NA IV. PLES
PRIMÁTORA VRÚTOK
11. 2. 2012 O 19. HOD. (VSTUPNÉ 25 €)
V KULTÚRNEJ SÁLE KRIVÁŇ

MESTO VRÚTKY, ZUŠ F. KAFENDU
A CVČ DOMINO
VÁS SRDEČNE POZÝVAJÚ
NA FAŠIANGOVÝ SPRIEVOD
S KARNEVALOM 22. 2. 2012 O 15. HOD.
(KULTÚRNA SÁLA KRIVÁŇ)

Regionálny mesačník Vrútok - bezplatne

VRÚTOČAN

Ročník 23, číslo 2/2012

OBSAH

* Strana 2

Zrenovovaná
železničná stanica

* Strana 3, 4

Voľby 2012,

Spoločenská rubrika

* Strana 5

Odstraňovanie
snehu v meste

* Strana 6

Mestská knižnica

H. Zelinovej - rok
2011 v číslach,

Novoročný koncert

* Strana 7

Školstvo, kultúra

* Strana 8

Vrútocká

alternatívna mládež

* Strana 9

Týrané ženy

* Strana 10

Kandidát

vo voľbách 2012

* Strana 11, 12

Pozvánky

VRÚTOCKÁ ŽELEZNIČNÁ STANICA MÁ ZRENOVOVANÉ PRVÉ NÁSTUPIŠTE

Vážení čitatelia, v poslednom čísle Vrútočana som si prečítal novoročný príhovor pána primátora, v ktorom bilancoval uplynulý rok. Zhrnul činnosti, ktorými sa podarilo zrealizovať plány v prospech skvalitnenia života v našom meste. Pretože vo svojom príhovore spomenul i rekonštrukciu prvého nástupišťa Železničnej stanice Vrútky, pocítil som potrebu zareagovať a doplniť jeho informáciu.

V prvom rade by som chcel priblížiť stručne celú genézu realizácie tohto stavebného počinu. Pôvodné zastrešenie prvého nástupišťa bolo skonštruované tak, že podporné liatinové stĺpy zároveň slúžili ako zvody na dažďovú vodu, ktorá sa ďalej odvádzala kanálom do mestskej kanalizačnej siete. Celý objekt mal „svoje roky“, čo sa odzrkadlilo na jeho technickom stave. V roku 2006 bola narušená jeho statika. Po odbornom posúdení vznikla potreba komplexne rekonštruovať nástupište s tým, že sa dočasne zafixoval jeho stav tak, aby sa dalo naďalej prevádzkovať. Strešná konštrukcia bola zabezpečená dvomi provizórnymi podpernými konštrukciami, ktoré sa na niekoľko rokov stali vizuálnou súčasťou, možno povedať aj dominantou, vrútockej stanice.

Z rôznych technických dôvodov, ale najmä s ohľadom na finančné možnosti Železníc Slovenskej republiky sa realizácia rekonštrukcie nástupišťa odďaľovala až do roku 2011, keď vedenie ŽSR odobrilo jej začatie. Tu treba pripomenúť, že k tomu citeľne prispel aj aktívny prístup mesta Vrútky. Zvlášť vy zdvihujem osobný záujem pána primátora, ktorému sa chcem touto cestou verejne poďakovať.

Po rozhodnutí o realizácii stavby nasledovala krátka príprava a samotná realizácia.

Postup prác bol zjavný pre každého. Mohli sme vidieť, že realizácia prebiehala v dvoch etapách.

Najprv sa opravila jedna časť smerom od Žiliny až po podchod. Potom sa práce presunuli na druhú časť, ktorá bola kratšia, ale náročnejšia pre prevádzkové obmedzenia. V obidvoch etapách bolo najskôr zdemontované pôvodné zastrešenie, následne sa sanoval povrch nástupišťa a vykopala sa nová kanalizácia.

Bola vybudovaná nová konštrukcia zastrešenia tak, že tvar nového zastrešenia kopíruje tvar pôvodného. Zaslúženej obnovy sa dočkala aj fasáda prijímacej budovy zo strany nástupišťa. Nástupište je vybavené úplne novým osvetlením, nápismi a ozvučením. Vstup na nástupište z vestibulu je bezbariérový.

Orientačné tabule sú osadené v minimálnom množstve a cítime, že v tejto oblasti ešte existujú rezervy na zlepšovanie. Veríme, že postupne sa zrealizuje osadenie ďalších piktogramov. **Zároveň zdôrazňujem, že stavba „Rekonštrukcia nástupišťa č. 1“ zahrnuje nielen to, čo som popisoval doposiaľ, ale aj opravu 1. koľaje s nástupišťom a opravu nástupišťa medzi 1. a 2. koľajou. So začatím týchto prác sa uvažuje v máji 2012.**

Cestujúcim, ktorí boli čiastočne obmedzení stavebnými prácami v roku 2011 ďakujem za preukázanú trpezlivosť. Upozorňujem zároveň na to, že práce, ktoré sa uskutočnia v roku 2012, tiež obmedzia ich komfort. Potešujúco možno vyznie informácia, že z časového hľadiska nebudú také náročné ako minuloročné práce a nebudú pôsobiť obmedzujúco pri pohybe občanov využívajúcich podchod. Napriek tomu vopred prosím cestujúcich o trpezlivosť.

*Ing. Peter Lisoň, prednosta ŽST Vrútky
Foto: R. Žiaková*

BLÍŽIA SA VOĽBY DO NÁRODNEJ RADY SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Voľby do Národnej rady Slovenskej republiky boli rozhodnutím predsedu NR SR č. 347/2011 Z. z. určené

**na 10. 3. 2012 (sobotu)
od 7. do 22. hodiny**

Podľa § 26 zákona č. 333/2004 Z. z. o voľbách do Národnej rady Slovenskej republiky bolo určené, že **Mesto Vrútky bude mať celkovo 7 volebných okrskov.**

Volebný okrskok č. 1

Základná umelecká škola Frica Kafendu, Vrútky

Ulice patriace do tohto volebného okrsku:

Dielenská Kružná, Kmeťova, Komorova, Ľubochnianska, Sv. Cyrila a Metoda, Železničná, Judikova, Republikánska, S. H. Vajanského, M. R. Štefánika (párne č. 8 – 14, nepárne č. 13 – 21)

Zapisovateľka: Ing. Jana Rišianová

Volebný okrskok č. 2

Materská škola na Ul. 1. čs. brigády, Vrútky

Ulice patriace do tohto volebného okrsku:

Ul. 1. čs. brigády

Zapisovateľka: Mgr. Ria Zacharová

Volebný okrskok č. 3

Materská škola, Nábřežná ul. Vrútky

Ulice patriace do tohto volebného okrsku:

Nábřežná (párne č. 4, 6, nepárne č. 1 – 15)

Zapisovateľka: Ing. Miriam Podhorská

Volebný okrskok č. 4

Základná škola s Materskou školou,

Ul. M. R. Štefánika, Vrútky

Ulice patriace do tohto volebného okrsku:

Chotárna (párne č. 2 – 10, nepárne č. 1), Kafendova, Mierová, Palackého (1 – 10, 12, 29), Gen. A. Kordu, J. G. Tajovského, J. Kalinčiaka, M. R. Štefánika, (párne č. 2, 4, 6 nepárne č. 1 – 11), Podjavorinskej, A. Sládkoviča, Vrútky 2213

Zapisovateľka: Jarmila Hojná

Volebný okrskok č. 5

Základná škola Hany Zelinovej, Vrútky

Ulice patriace do tohto volebného okrsku:

K. Kalocsaya, Čachovský rad, Južná, Martinská, Matušovičovský rad, Mlynská, Nová, Ulica za mostom,

Langov dvor, Švermova, Nábřežná (párne č. 8 – 24), Hradská
OBČANIA S TRVALÝM POBYTOM VRÚTKY 0
Zapisovateľka: Anna Diškancová

Volebný okrskok č. 6

Materská škola, Ul. francúzskych partizánov, Vrútky

Ulice patriace do tohto volebného okrsku:

Bazová, Bystrá, Dlhá, Dolná Kružná, Dolný dvor, Dubná Skala, Francúzskych partizánov, Hájska, Hlboká cesta, Horná Kružná, Jánošovská, Jedľová ulica, Jonášovská, Karvaša a Blahovca, Krátka, Lesná, Lipová ulica, Ľ. Štúra, Mokrad', Ulica na Kopanice, Odbojárska, P. O. Hviezdoslava, Poľná ulica, Potočná, Ruttkayovská, Ružová, Rybárska ulica, Smreková ulica, Sucháčovská, Úzka, Váhová, Horská, Turcova ulica
Zapisovateľka: Ing. Dana Pozorčiaková

Volebný okrskok č. 7

AMOS, s. r. o., Močiarna ulica, Hluchovo, Vrútky

Ulice patriace do tohto volebného okrsku: A. Hlinku, Fatranská, Fínska (párne čísla), Horná, J. Bodeneka, Lúčna, Magurská, Minčolská, Močiarna, Partizánska, Radlinského, Šafárikova, Šťastného, Záhradnícka, M. Rázusa,

Zapisovateľka: Marta Vevericová

Mesto Vrútky v termíne do 14. februára 2012 doručí každému voličovi zapísanému v zozname voličov okrem voliča, ktorý je zapísaný v osobitnom zozname voličov, oznámenie, v ktorom uvedie čas konania volieb, volebný okrskok a miesto, kde môže volič voliť.

Za organizačno-technický priebeh volieb sú zodpovední títo pracovníci MsÚ:

PaedDr. Jana Bieliková – organizačné zabezpečenie volieb, č. tel. 4241 820,

p. Vladimír Viselka - technické zabezpečenie volieb, č. tel. 4241 806,

p. Mária Bláhová - vydávanie voličských preukazov, voľba poštou, voličské zoznamy, č. tel. 42418 09.

Voličovi, ktorý nebude môcť voliť vo volebnom okrsku, v ktorého zozname voličov je zapísaný, vydá mesto Vrútky na jeho žiadosť voličský preukaz a zo zoznamu voličov ho vyčiarkne s poznámkou o vydaní voličského preukazu. Vydávanie voličských preukazov prebieha v termíne od 09. februára 2012 do 08. marca 2012 na referáte evidencie obyvateľstva MsÚ Vrútky v kancelárii č. 115 počas stránkových hodín. PaedDr. J. Bieliková

PRIVÍTALI SME MALÝCH OBČANOV VRÚTOK

Samuel DURANZIA

Prvým narodeným dieťaťom Vrútok roku 2012 je:

Emma MOTAJOVÁ

Ivana BALOGOVÁ
Nikol BARTOVÁ

Tamara FIOLEKOVÁ

POVEDALI SI ÁNO

Dalibor GROM
a
Žaneta RUTTKAYOVÁ

OPUSTILI NÁS

Karol PADÚCH	81-ročný
Milan RUTTKAY	55-ročný
Jozef BEŇUŠ	55-ročný
Ján PAUKO	90-ročný
Štefan MARUŠÁK	79-ročný
Dominik KOJDJAK	52-ročný
Miroslav KARVAY	62-ročný

údaje poskytol referát evidencie obyvateľstva a matriky MsÚ
M. Blahová, I. Pepuchová

KALENDÁR ZASADNUTÍ MESTSKÉHO ZASTUPITEĽSTVA VO VRÚTKACH V ROKU 2012

- 14. február 2012 (utorok) o 10. hod.
- 24. apríl 2012 (utorok) o 10. hod.
- 19. jún 2012 (utorok) o 10. hod.
- 21. august 2012 (utorok) o 10. hod.
- Slávnostné MsZ pri príležitosti Dní mesta
- 23. október 2012 (utorok) o 10. hod.
- 11. december 2012 (utorok) o 10. hod.

Miesto konania zasadnutí MsZ je Mestský úrad Vrútky – sobášna miestnosť. Od 15. hodiny majú občania možnosť predniesť svoje sťažnosti, pripomienky a postrehy k činnosti primátora mesta, poslancov MsZ, prednostu MsÚ a hlavného kontrolóra.

Rámcový plán činnosti MsZ – materiál predkladaný na zasadnutie MsZ 14. februára 2012:

- * Správa o plnení uznesení MsZ
- * Plány činností komisií MsZ na rok 2012
- * Informácie o činnosti hlavného kontrolóra mesta za rok 2011
- * Plnenie programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja Mesta Vrútky za rok 2011
- * Príprava jarmoku remesiel
- * Správa o činnosti Mestskej polície za rok 2011
- * Vyhodnotenie sezóny mestského kúpaliska za rok 2011, príprava sezóny na rok 2012
- * Vyhodnotenie sezóny futbalového klubu FC Vrútky a príprava sezóny na rok 2012
- * Rôzne, diskusia, interpelácie, návrh na uznesenie, záver

Zapísala: PaedDr. J. Bieliková

EVIDENCIA OBYVATEĽSTVA ROKU 2011 V ČÍSLACH

V roku 2011 sa vo Vrútkach narodilo 77 detí, čo je o 2 menej ako v roku 2010.

Na večnosť odišlo 66 občanov Vrútok.

Na trvalý pobyt sa prihlásilo 204 občanov a z trvalého pobytu sa odhlásilo 183 občanov. Tu je rozdiel 21 občanov v prospech Vrútok. Celkový prírastok v roku 2011 bol 281 občanov a úbytok 249 občanov.

K 31. 12. 2011 mali Vrútky 7 472 obyvateľov.

Počet sobášov vo Vrútkach za rok 2011: 49

Z toho: cirkevné sobáše 21

civilné sobáše 28

z toho: sobáše s cudzincom 3

spracovali: M. Blahová, I. Pepuchová

FAŠIANGY ICH ZVYKY A TRADÍCIE

Fašiangy patria k zvykom spojeným s prelomom zimy a jari a sú najveselšími zvykmi počas roka. Obdobie fašiangov je časovo vymedzené od Troch kráľov po Popolcovú stredú. Popolcovou stredou sa pre kresťanov začína obdobie štyridsaťdňového pôstu, ktorý trvá až do Veľkonočnej nedele.

V 9. storočí (obdobie Veľkej Moravy) sa namiesto pomenovania fašiangov používal termín mjasopust (koniec jedenia mäsa pred pôstom). Až v stredoveku ho vystriedal názov nemeckého pôvodu fašiangy, fašangy, fašengy. Pôvodne išlo o lúčenie sa so zimou. Naši predkovia spevom a tancom odpreádzali studené obdobie a tešili sa na príchod teplejších dní. V tomto období sa uskutočňovala aj väčšina svadieb. V minulosti totiž boli svadby neodmysliteľnou súčasťou fašiangového obdobia. Najviac sa ich konalo v januári a vo februári. Svadby boli veľmi obľúbené a trvali oveľa dlhšie ako dnes, pretože to bola slávnosť nielen rodiny ale aj širšej komunity – celej dediny.

Plesy a bály sa tradujú od stredoveku, kedy sa v mestách konali mestské plesy. Organizovala ich väčšinou šľachta, ale aj cechy mali svoj status, ktorý ich oprávňoval k usporiadaniu zábav v tomto duchu. Na vidieku hovoríme skôr o zábavách, pretože nemali taký pompézny ráz. Fašiangové zábavy trvali spravidla od nedele do utorka, prípadne do stredy. Počas týchto dní vyhrávali muzikanti v určenej miestnosti od poobedia takmer do rána. Na stoloch nechýbali rôzne nápoje – pálenka, víno, pivo a obľúbená medovina. V domoch piekli gazdinky mäso, varili huspeninu, klobásku i slaninku, vyprážali šišky či fánky. Toto tradičné fašiangové pečivo bolo rovnako bežné v mestách i na dedinách.

Fašiangy v dnešnom chápaní sú taktiež spájané s obdobím zábav na vidieku, plesov v mestách a početných svadieb. Zároveň sú príležitosťou pre tradičné kultúrno-spoločenské stretnutia a deti v tomto období obľubujú karnevaly. V niektorých obciach ale aj v mestách si záver fašiangov dodnes zachováva svoju špecifickú atmosféru. Napríklad aj pochovávanie basy zostáva stále živou a obľúbenou tradíciou, niekde sa vykonávajú i keď už v redukovanej forme, obchôdzky po dedine (meste) s maskami. Ak sú už fašiangové sprievody a záverečné oslavy fašiangov v mnohých regiónoch už len spomienkou, netreba zabúdať na tieto tradície a pripomínať si ich aj v úzkom rodinnom kruhu. **Mgr. Bohuslav Figura**

PADÁ SNIEŽIK, PADÁ ... KTO HO VO VRÚTKACH ODMETÁ?

Tohtoročná zima nás prekvapuje svojou náladovosťou a premenlivým počasím. Dážď strieda snehová metelica, búrlivý severák nám nedá spať a chodníky sa raz menia na snehový kolos, poľadovicu či nekonečné mláky. Redakčným fotoaparátom sme zachytili pani zimu v pozitívnej nálade. Počas druhého januárového víkendu snehové vločky zasypali Slovensko. Nádielka dorazila aj do Vrútok. Za niekoľko hodín napadalo také množstvo snehu, na ktoré inokedy čakáme oveľa dlhšie. Ľudia sa tentoraz chytili lopát, odhŕňačov snehu či snehových fréz. Posilňovanie a skúška vytrvalosti boli ich víkendovým spoločníkom. Televízne spravodajské relácie dokumentovali, akú silu má veľký príval snehu sprevádzaný neutíchajúcim vetrom. Spôsobil ťažkú dostupnosť ciest či diaľnic, osobné autá

aj kamióny na cestách kolabovali a v tých najhorších prípadoch sa nehody končili tragicky. Každé mesto či obec preto neustále dohliada na situáciu a monitoruje kvalitu a prejazdnosť mestských chodníkov a komunikácií. Do terénu posielajú pracovníkov aj mechanizmy. Vrútky (odbor životného prostredia) pravidelne kontrolujú stav a povahu mestských chodníkov. Okrem stanovených pracovníkov vyslala svoje mechanizmy určené na odhŕňanie a posýpanie firma Brantner Fatra, s. r. o., z Martina. Chodníky či menšie plochy a tiež vzdialenejšie mestské časti (Karvaša a Blahovca) čistia 19 pracovníci MsÚ. V uliciach mesta odmetajú sneh v centre – na pešej zóne, vyčistili chodník v gaštanovej aleji a sprejazdnil aj železnú lávku. Ďalej dohliadajú aj na bezpečnosť a čistotu chodníkov okolo a pred budovou MsÚ, pri autobusových zastávkach poodhŕňajú sneh a urobia posyp. Týmto spôsobom odhrnuli veľký sneh aj v oblasti Karvaša a Blahovca – a to predovšetkým v okolí autobusových zastávok. Chodníky pred rodinnými domami majú od snehovej nádielky vyčistiť ich majitelia. Stáva sa však, že majiteľom domu je osamelý nevládný starý občan. V takom prípade môže požiadať MsÚ a pracovníci sneh prídu odpratať. Ide najmä o frekventované chodníky - napr. na Čachovskom a Matušovičovskom rade. V centre mesta pracovníkom pomáha snehová fréza. Je to skvelý pomocník pri odpratávaní snehu na menšom priestranstve, z chodníkov a krátkych príjazdových ciest. Takéto snehové frézy sa ľahko ovládajú. „Rotujúci slimák“ sneh odoberá a hneď ho odfukuje „komínom“. Takto sneh padá na vhodné miesto. Snehové frézy vchádzajú do ulíc iba vtedy, keď je sneh prachový, a nie mokry – ťažký. RŽ

ODPORÚČANIA OBYVATEĽOM PRI SNEHOVEJ KALAMITE

Odporúčania obyvateľstvu po vyhlásení 2. a 3. stupňa hydrologickej alebo meteorologickej výstrahy

Sneženie

2. stupeň sa prejavuje ako silné sneženie, pri ktorom spadne S2, > 20 cm nového snehu za 12 hodín. Treba: a) na horách sledovať a dodržiavať pokyny horskej služby, b) vybaviť vozidlo príslušnými technickými prostriedkami (zimné pneumatiky, snehové reťaze, vlečné lano, lopata a pod.), c) v prípade mokrého snehu a silného vetra obmedziť pohyb v lese a v blízkosti elektrických vedení.

3. stupeň sa prejavuje ako mimoriadne silné sneženie, pri ktorom spadne S, > 30 cm nového snehu za 12. hod.:

obmedziť pobyt a pohyb v exteriéri (aj pohyb dopravnými prostriedkami). **Poladovica** 2. stupeň sa vyhlasuje pri intenzívnej tvorbe poľadovice a 3. stupeň pri mimoriadne intenzívnej tvorbe poľadovice. Pre obidva prípady platí: a) obmedziť pobyt i pohyb (aj dopravnými prostriedkami) v exteriéri, b) upraviť povrch chodníkov tak, aby umožňoval bezpečný pohyb.

Snehové jazyky a záveje

2. stupeň sa prejavuje intenzívnou tvorbou snehových jazykov a závejov a 3. stupeň už ako mimoriadne intenzívna tvorba závejov. Platia odporúčania: a) vybaviť vozidlo zimnými technickými prostriedkami, b) zabezpečiť si komunikačné prostriedky (mobilný telefón, osobný počítač, vysielaciu a pod.) Je to prípad núdze. Pri vyhlásení 3. stupňa tvorby snehových jazykov a závejov ešte platí obmedzenie pohybu vo vonkajšom prostredí a tiež obmedzenie jazdy vozidlom a inými prostriedkami.

Ako zvládnuť minimálne teploty 2. stupeň nastáva pri dosiahnutí minimálnej teploty vzduchu (M2) nižšej ako mínus 20 °C a vyhlásenie 3. stupňa podmieňuje dosiahnutie minimálnej teploty vzduchu (M3) nižšej ako mínus 30 °C.

Prvá možnosť sa prejavuje ako silný mráz a druhá ako veľmi silný mráz. Aj v týchto prípadoch platia tieto rady: chrániť sa primerane teplým oblečením a obuvou, zároveň si chrániť nechránené časti tela ochranným krémom, pri veľmi silných mrazoch vyhľadať teplé miesta (obytné zariadenia), vykonať primerané opatrenie na ochranu hospodárskych plodín pred prízemnými mrazmi a tiež urobiť potrebné opatrenia v priemysle na ochranu pred silnými mrazmi.

Z brožúry Obvodného úradu Martin, odboru civilnej ochrany a krízového riadenia

foto: zdroj internet

PRECHÁDZKA GAŠTANOVOU ALEJOU – OČAMI VRÚTOČANOV

V minuloročnom novembrovom čísle Vrútočana ma zaujal článok o aleji, ktorá sa nachádza pri zregulovanom Turci. Spomenul som si na časy, keď sa tieto stromy sadili. Bolo to v tridsiatych rokoch 20. storočia - po regulácii rieky Turiec. Keďže sme mali dom pri Turci na Republikánskej ulici, so záujmom sme to sledovali. Okrem toho, že bolo celé okolie skráslené, akcia splnila najdôležitejší účel, reguláciou zamedziť ďalším povodňami, ktoré viacej storočí znepríjemňovali život Vrútočanom. História Vrútok to potvrdzuje.

Aleja mi pripomína, že keď sa stromky gaštanov, jaseň a líp sadili, ani jeden nebol zničený. Morálka ľudí bola na inej úrovni, ako je dnes. Asi pred desiatimi rokmi sa vysadilo zo 50 stromkov, no zostalo z nich len asi sedem. Vysiatá tráva na svahu popri aleji bola udržiavaná takým spôsobom, že spolok chovateľov rozdelil svah na časti pre chovateľov zajacov a tí sa starali, aby svahy boli v poriadku. Ani stebelko trávy nevyšlo nazmar. Keď si porovnáme terajšiu situáciu, vidíme, ako vyzerajú naše lúky: pestuje sa na nich burina. Stačí sa obzrieť po lúkach vedľa tenisových kurtov. Burina siaha po pás. A tak je to skoro po celých Vrútkach. Keď si pomyslím, že v trinástom storočí kráľ rozhodoval, kto môže na holiach pásť ovce, či Vrútočania, alebo Priekopčania, tak je to úžasný rozdiel.

Keď sa reguloval Turiec, na Vrútkach sa konala výstavba viacerých významných stavieb. Bol to Obecný dom, Robotnícky dom, Katolícky kultúrny dom, Konzum – riadený družstvom železničiarov - a iné dôležité objekty. Starostom Vrútok bol v tom čase Karol Kalocsay. Na jeho pamiatku sme pomenovali ulicu od stanice po križovatku pred Nábřežnou ulicou. Keď idem od železničnej stanice, prejdem na svah pri Turci a pokračujem po aleji, ktorú ja volám Kalocsayova aleja. Predstavme si, že spomínané akcie sa robili v tridsiatych rokoch, v období po prvej svetovej vojne, v čase hospodárskych ťažkostí. Teraz žijeme v období, keď od druhej svetovej vojny už uplynuli desiatky rokov. No nevieme si predstaviť robiť akcie v takom rozsahu, ako to bolo vtedy. Keď sa mala rekonštruovať škola na Štefánikovej ulici, potrebovali sme získať eurofondy, aby sme mohli začať. Keď chcú na dedine regulovať rieky musia požiadať tiež o pomoc z EÚ.

A ešte niečo na porovnanie. Keď sme v roku 2010 spoločne spomínali na 100 rokov postavenia židovskej synagógy, prišlo mi na um, že bola príležitosť povedať aj iné. V tom čase sa totiž na Vrútkach za sedem rokov postavili dva kostoly a synagóga. V roku 1903 bol postavený evanjelický, v roku 1905 katolícky a v roku 1910 synagóga. To je oproti dnešnej dobe neuveriteľné. Na Vrútkach vtedy žilo 25 židovských rodín a postavili synagógu, divadelnú sálu a verejné kúpele. Žili spoločensky, správali sa slušne a podieľali sa na rozvoji obce.

Dnešná celoslovenská hospodárska situácia nie je veľmi priaznivá a stále si myslieť, že veci sa zmenia k lepšiemu, je asi trúfalé. Myslím predovšetkým na veľký tlak vyvíjaný na mestá a obce, ktorý je jednoznačne nasmerovaný k ešte dôslednejšiemu šetreniu finančných prostriedkov. V tejto situácii oceňujem snahy vedenia mesta, ktoré smerujú k obnove a rozvoju Vrútok. Nie je to veru ľahká a jednoduchá práca.

Róbert Zacharides

TÝRANÉ ŽENY ŤAŽKO PREŽÍVAJÚ SVOJE UTRPENIE

Žiadna žena nevstupuje do manželstva preto, aby ju partner bil či ináč jej ubližoval. Násilné útoky muža sú pre ženu šokom. Muž svoje správanie ospravedlňuje, alebo naopak za svoje násilie viní ženu. Žena pripisuje mužovo násilie jeho nálade, zlosti, alkoholu, únave, ospravedlňuje ho a postupne aj ona sama stále viac obviňuje z mužovho násillia seba a preberá zaň zodpovednosť. Plynutím času v takomto zneužívajúcom vzťahu muž ženu stále viac izoluje od iných ľudí, priateľov, príbuzných a niekedy aj od detí. Situáciu týchto žien veľmi sťažuje skutočnosť, že veľmi často im ubližujú tí, ktorí by im mali pomôcť a ochrániť ich. Týrané ženy veľmi váhajú, kým to, že ich manžel týra, zverejnia a vyhľadajú pomoc, či oznámia násilie. Je skôr pravidlom než výnimkou, že namiesto pochopenia, pomoci a ochrany sa stretnú s nepochopením, nedôverou, pochybnosťami a obvinením.

K najčastejším prejavom týrania patria:

fyzické týranie - napr. škrtenie, bitie päsťami, kopanie, fackovanie, mlátenie o stenu, vyhrážanie zbraňou, dusenie, popálenie, vláčenie za vlasy, slovné útoky, psychické týranie - napr. znevažovanie a ponížovanie ženinnej osobnosti, jej zosmiešňovanie, nečakané „kontrolné“ návštevy či telefonáty, prenasledovanie, vzbudzovanie strachu, nezmyselné príkazy, psychohry, sociálne týranie - izolácia od okolia, sexuálne zneužívanie - znásilnenie, nútenie

k nechceným sexuálnym praktikám, ekonomická kontrola – napr. obmedzený prístup k peniazom, neposkytovanie peňazí na chod domácnosti, ale aj zákaz chodiť do práce, nátlak – napr. ohrozovanie fyzickým násillím, zastrašovanie rôznymi spôsobmi, rozkazovanie, čo má žena urobiť, nečestné ovplyvňovanie detí, odopieranie spánku a potraviny, vyhrážanie samovraždou alebo inou formou sebadeštruktívneho správania, ak žena neučiní to, čo si partner praje).

Obeť útoku prežíva extrémnu záťaž, ktorá ju traumatizuje a poškodzuje, ktorá má veľmi závažné bezprostredné aj dlhodobé účinky. Sú to bolesti hlavy, depresivita, pocity únavy, urologické a gynekologické ťažkosti, poruchy príjmu potraviny, nespavosť, bolesti v panvovej a krížovej oblasti, ale môže to byť aj zneužívanie alkoholu či iných drog, sebapoškodzujúce správanie. Mnohé týrané ženy sa obávajú vôbec priznať si, že sú týrané. Dúfame, že tento článok im pomôže zistiť, že naozaj sú obeťami týrania. Dôležitou úlohou týraných žien je vzchopiť sa, stopnúť násilnícke správanie a nahlásiť všetko na políciu (nie je to však vždy jednoduché). *Komisia VPCR a ŽP, foto: zdroj internet*

BUDÚCI VRÚTOCKÍ PRVÁCI ZÁKLADNÝCH SKÔL SÚ UŽ NA DOHĽAD

Januárové dni lákajú rodičov a deti nielen lyžovačkou a sánkovaním, ale prinášajú aj zápisy do prvých ročníkov základných škôl. Budúci prváci predvedú svoje schopnosti. Väčšinou sa tešia, že o rok zasadnú do školských lavíc a budú z nich „senzační školáci“. ZŠ s MŠ na Ul. M. R. Štefánika zápis pre budúci prvákov mala od 16. do 17. januára v priestoroch školy. Trpezlivé pani učiteľky sa venovali každému dieťaťu. Deti zápis absolvovali prostredníctvom úloh, v ktorých spoločne hľadali odpovede na rôzne otázky. Hlavným motívom zápisu prvákov bola rozprávková postavička Krтка. Na fotografii je budúca prváčka Mirka, ktorá fantasticky zvládla všetky úlohy a svojimi vedomosťami sa prejavila výborne.

Foto: RŽ

Aj učiteľka a žiaci Základnej školy Hany Zelinovej pripravili pre budúci prvákov zápis do školy v neopakovateľnej atmosfére Šmolkokrajiny. V priestoroch školy počas 19. a 20. januára sa to Šmolkami a Šmolinkami len tak hemžilo. Kým rodičia sa zoznamovali s prvými školskými pokynmi pre svoje dieťa, v ďalších triedach deti plnili rôzne „Šmolko“ úlohy a zadania. Pani učiteľky si takýmto spôsobom „urobili prieskum“, čo všetko deti zvládnu, ako vedia riešiť slovné, priestorové, výtvarné a iné úlohy. Za dverami každej triedy sa skrývalo iné zábavné dobrodružstvo. Na fotografii sme zachytili budúceho prváka Jakubka „v zajatí Šmoliniek“. Foto: RŽ

NOVÉ FORMY PREZENTÁCIE VRÚTOCKEJ KNIŽNICE MAJÚ ÚSPECH

Na začiatku všetkého bola myšlienka poskytnúť mladým študentom niečo nové, čo by obohatilo ich doterajšie vedomosti. Počas môjho pôsobenia v knižnici na absolventskej praxi som vytvorila prezentáciu spojenú s odborným výkladom, ktorá študentom priblížila vývoj knihy od najstarších čias po súčasnosť. Prezentácia s názvom Knižnica a knihy ako fenomén ľudstva prináša históriu a použitie najstarších písacích materiálov – od hlinených tabuliek, papyrusu cez pergamen až po najnovší materiál, ktorým je papier. Zmienila som sa aj o jednom z najvýznamnejších medzníkov pri rozvoji spoločnosti, ktorým bol objav kníhtlače Johanom Guttenbergom roku 1443. Ponúkla som aj informácie o úlohách, funkciách knižnice a zákonoch, ktoré sú dôležité na efektívne fungovanie knižníc. Ako prví, mali možnosť vypočuť si sprievodné slovo, a pozrieť si exponáty študenti Gymnázia J. C. Hronského. Na základe pozitívnych ohlasov na spomínanú prezentáciu a po vzájomnej dohode s pani profesorkou Cikraiovou vznikol podnet na to, aby som vytvorila novú prezentáciu s názvom Ako písať seminárne práce. Prostredníctvom nej som zas priblížila študentom hlavné rozdiely medzi pojmi citát, citácia či parafrázovanie. Špecifikovala som aj zásady, ktoré treba dodržiavať pri písaní každej práce – či seminárnej alebo diplomovej. Mojm cieľom bolo pomôcť študentom zorientovať sa v problematike písania práce a odovzdať svoje skúsenosti a znalosti, ktoré som nadobudla počas štúdia vysokej školy. Milí študenti a široká verejnosť, ak sa chcete dozvedieť niečo nové, nech sa páči. Týmto Vás srdečne pozývam do Mestskej knižnice H. Zelinovej.

Mgr. Veronika Vaňková, foto: RŽ

MESTSKÁ KNIŽNICA HANY ZELINOVEJ ROK 2011 V ČÍSLACH

Knižný fond spolu 32 923 zväzkov kníh v celkovej hodnote 88 280,51 €

(beletria 13 033 zväzkov, náučná literatúra 12 543 zväzkov, beletria pre deti 4 929 zväzkov, náučná literatúra pre deti 2 418 zväzkov)

Počet získaných kníh – 376 kníh: kúpou 291 zväzkov, darom 85 zväzkov s nákladmi 2 187,66 €

Počet titulov periodík v čítárni 26 ks

Počet výpožičiek (knihy a periodiká) 56 505

Počet návštevníkov a používateľov 14 993

(z toho v detskom odd. 2 807 detí)

Počet registrovaných čitateľov 1 321

(z toho 333 v detskom odd.)

Priemerná denná návštevnosť 62 čitateľov

Priemerné denné výpožičky 258

Počet návštevníkov a používateľov internetu 657

Počet poskytnutých faktografických a dokumentografických informácií 3 064

On-line katalóg knižného fondu knižnice na www.vrutky.sk navštívilo v priebehu roka 10 143 používateľov

Spracovanie 2 filmových dokumentov na CD nosiči pre používateľov knižnice (Kniha zdroj poznania, Život a dielo Jána Bodeneka – spracovala pracovníčka knižnice K. Lahutová)

Počet zamestnancov 2

KULTÚRNO-VÝCHOVNÉ PODUJATIA:

SPOLU 75 podujatí – 1 609 účastníkov

PODUJATIA v knižnici: 53 podujatí – 981 používateľov (742 detí a 239 študentov)

Andersenova noc na tému rozprávok Tisíc a jedna noc a vyhodnotenie Kráľa detských čitateľov mesta Vrútky 1 podujatie, prítomných 20 detí

Farebný deň – tematické prezentácie kníh z fondu knižnice pre deti a mládež a ich výtvarné spracovanie. Cyklické podujatia boli ukončené výstavou prác detí v priestoroch knižnice – 9 podujatí, 171 detí

Tematické prezentácie kníh, zážitkové čítanie, informačné hodiny o knižnici a jeho fonde pre materské, základné a stredné školy – 43 podujatí, 790 používateľov (551 detí, 239 študentov)

PODUJATIA mimo knižnice – 23 podujatí, 648 návštevníkov

Pamätná izba Hany Zelinovej s odborným výkladom – 17 podujatí, 517 účastníkov z celého Slovenska

Pamätná expozícia Jána Bodeneka (otvorená 23. 9. 2011) s odborným výkladom a spracovaným filmovým dokumentom (K. Lahutová) – 5 podujatí, 58 návštevníkov

Večer s knihou – stretnutie s regionálnou autorkou PhDr. Zorou Mintalovou-Zubercovou spojená s výstavou „NAJ z našej knižnice“ – 50 účastníkov -kniž-

NOVOROČNÝ KONCERT

Dňa 8. 1. 2012 sa v **Evanjelickom a. v. kostole Dr. M. Luthera vo Vrútkach uskutočnil Novoročný koncert Chrámového spevokolu sv. Jána Krstiteľa z Vrútok**. Spevokol sa predstavil Vianočnou omšou Jakuba Jana Rybu – Hej, Majster. V úvodnom slove farár evanjelickej farnosti Ján Horák zvýraznil osobnosť sv. Jána Krstiteľa ako spoločnú paralelu pre katolíkov aj evanjelikov. Zámer koncertu potvrdil kaplán rímskokatolíckej farnosti Peter Mariak slovami žalmistu: „Aké je dobré a milé, keď bratia žijú pospolu, (Žalm 133.)“ Skladbu v deviatich častiach sprevádzal komorný orchester pri speváckom zbore, na organe hrala Oľga Cipciarová, na flaute Tereška Motyková, dirigoval Viliam Majda. Slovom sprevádzala Zuzka Valková. Sólo mal Karol Dubovský. Štyridsaťpäťminútový náročný umelecký výkon početní diváci odmenili dlhotrvajúcim potleskom. Pod realizáciu podujatia sa podpísali mesto Vrútky, Evanjelický a. v. farský úrad vo Vrútkach, organizačne ho zabezpečil Literárny klub Mateja Zaťka.

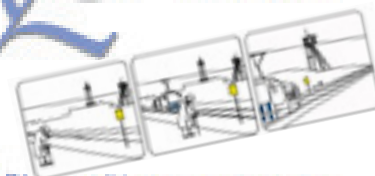
Božena Blahušiaková, Foto: zdroj internet

POĎAKOVANIE

Po úspešnom športovom podujatí **organizátori občianskeho združenia T. A. T. ďakujú mestu Vrútky, športovej komisii pri MsZ vo Vrútkach, TJ Sokol Vrútky, p. Anne Kadličikovej, Kvetinárstvu p. Kurica, firmám Pizza Fiore, Energo centrum Vrútky, Aqua Exotic (p. Marián Kašuba), Caffé Vivienne, D. I. S (p. Miroslav Fraňo), Evervit a ÚSOVSKO SK, s. r. o. (Fit Tyčinka), za organizačnú, finančnú a inú pomoc pri zorganizovaní 31. ročníka Silvestrovského behu zdravia ulicami Vrútok.**

PaedDr. J. Bieliková, Foto: RŽ

Môj priateľia v prvom čísle v roku 2012 sme si k nám pozvali umelkyňu Mirku Švecovú z Vrútok.

tam
niečo
nakrútim a
zostrihám, ex-
perimentujem so
zvukom... Tak rôzne
– rada kombinujem médiá
(klasické aj digitálne). Bavím sa
s obsahom.

Môj obyčajný a neobyčajný deň?

Školu mámpäť krát do týždňa a plnú účasť na prednáškach a seminároch. Moje štúdium nepozostáva z titulu udeleného na konci, ale z cenných informácií od ľudí, pred ktorými mám veľký rešpekt. Okolo ôsmej večer prichádza produktívna časť dňa a končí sa o tretej či štvrté ráno. V prípade, že k produktívnej časti dňa sa nedostanem, pokračujeme intelektuálnymi rozhovormi pri kvalitnom čaji a vodnej "dýmke" s bratmi Čechmi. Občas sa pritrafia nejaká párty, vernisáže sú na dennom poriadku. Popri škole pracujem pre jednu ostravskú galériu.

Neobyčajné dni, tie mám úplne najradšej. Buď som doma na Slovensku a robím si program podľa možností, nálady, počasia, ročného obdobia a financií, alebo v Ostrave, ktorá je bohatá predovšetkým na kultúrno podujatia. Najviac si samozrejme užívam zimu – predĺžené víkendy strávené s priateľmi v Nízkych Tatrách, v hlbokom snehu a na neupravených "čiernych" zjazdovkách. A raz za čas sa prihodí aj totálne neobyčajný deň. Vtedy som úplne mimo, či už geograficky, fyzicky alebo psychicky. ;)

Čo pre teba znamená umenie? Skús povedať svoju osobnú pocitovú definíciu...

Umenie je iný, nekonvenčný pohľad na svet. Nedá sa naučiť. Je to niečo, čím musí človek žiť. Keď má niekto na niečo talent, neznamená, že robí umenie.

Spomínala si, že už študuješ na tretej vysokej škole. Aké to boli školy, kde si teraz a skús nám priblížiť, prečo si takto "prestriedala"

Neštudujem na tretej vysokej škole, ale na tretej umeleckej škole. ;-) Začínala som v ZUŠ vo Vrútkach. Nasledovala škola úžitkového výtvarníctva v Ružomberku dizajn odevu. Chcela som v tom pokračovať, až pokým som jedného večera nešla spať s presvedčením, že šijací stroj a technológia odievania nechcem ani vidieť. Výborná voľba bola Univerzita Mateja Bela v B.

Bystrici, kde som dva semestre absolvovala ešte na vtedajšej Katedre výtvarnej tvorby. Žiaľ, bakalára som končila už na Katedre výtvarnej výchovy pod záštitou Pedagogickej

fakulty.

A keďže na tejto fakulte sa okrem istého titulu a pedagogických "drístov" nič viac očakávať nedalo, hľadala som alternatívu, ako by sa dalo pokračovať v tom, čo ma na VŠ naozaj bavilo. Chcela som ísť od začiatku, takže z finančných dôvodov som presedlala do Česka. Aktuálne som druháčka v ateliéri intermédií na Fakulte umění Ostravskej univerzity pod vedením Jiřího Surůvky.

Ako vidíš svoju profesijnú budúcnosť?

Budem robiť pouličného umelca v uličkách miest španielskej Andalúzie. ;-)

Máš za sebou nejaké výstavy, súťaže, alebo iné úspechy?

Mám. Aj výstavy, aj súťaže, aj úspešné projekty.

Je ťažké sa užiť ako absolvent umeleckého odboru na Slovensku? Ako je na tom podpora zo strany štátu?

Je to individuálne. Ak je človek šikovný, uchyti sa takmer kdekoľvek. Potom je to už iba otázka priorit. Andy Warhol to mal určite ľahšie. A podpora zo strany štátu? Hm... neviem. Nespolieham sa na štát.

Tvojím najväčším snom je? ;)

Dobre sa vydať! ;-)

Ahoj
Mirka, skús sa nám v skratke charakterizovať.

Kto si, Mirka Švecová?

Čomu sa venuješ, čo študuješ, ako vyzerá tvoj obyčajný a neobyčajný deň? ;)

Ahojte! ;)

Ľudia o mne zvyknú hovoriť, že som večne nespokojná. Ale len nespokojný človek sa môže posúvať ďalej. Pozvanie za umením ma vzalo natoľko, že sa mu venujem už na tretej škole. Moja tvorba je dosť širokospektrálna. Občas niečo nakreslím, stiahnem z internetu, odfotoím, potom z toho urobím digitálnu koláž, prípadne to rozanimujem (rozpo-
hybujem). Mám aj nejaké malby, sem

PREDSTAVUJEME KANDIDÁTA DO NÁRODNEJ RADY SLOVENSKEJ REPUBLIKY VO VOĽBÁCH 2012

GRÉCKA CESTA
JE NEPRIJATEĽNÁ

ZABEZPEČENIE
ZÁKLADNÝCH
SOCIÁLNYCH ISTÔT

MOST **HÍD**[®]
az együttműködés pártja - strana spolupráce

Molnár
František

104

A máme tu
predčasné
parlamentné
voľby.

PhDr. František MOLNÁR
narodený 25.8.1955 v Martine,
bytom ul. Horná 16, 03861 Vrútky

Za túto skutočnosť ďakujeme politickej strane, ktorá ako koaličný partner, preválcovala vlastnú vládu. Finančné prostriedky, ktoré minie štát a politickej strany na predčasné voľby, sú v konečnom dôsledku našimi peniazmi a mohli byť využité efektívnejšie v prospech všetkých obyvateľov. Politici nám po dlhú dobu nič nesľubujú, práve naopak, vraj nás čakajú ťažké časy. Štát má byť k svojim občanom spravodlivý – potom však nevidím dôvod prečo farchu ťažkých časov chce preniesť na naše plecia. Avizujú zvyšovanie všetkých možných daní, pritom oni sami nepristupujú hospodárne k využívaniu finančných prostriedkov, na ktoré sa všetci skladáme a nedostatok zdrojov riešia pôžičkami, ktoré budeme musieť splatiť zase všetci. Jednoznačne patríme do Európskej únie a to v časoch dobrých aj horších a práve preto teraz nevidím dôvod, hľadať miesto pre Slovenskú republiku mimo nej.

Ciele obsiahnuté vo volebnom programe strany MOST-HÍD vychádzajú zo štyroch politických a programových priorit:

1. Spolupráca je základom demokratickej, stabilnej a zodpovednej politiky
2. Miesto Slovenska je v Európskej únii
3. Zodpovedná hospodárska politika pre Slovensko, jeho regióny a občanov
4. Slovensko je miestom porozumenia a pokojného spolunažívania väčšinového národa a príslušníkov národnostných menšín

 MESTO VRÚTKY
VÁS SRDEČNE POZYVA NA

IV. PLES PRIMÁTORA MESTA VRÚTKY

11.2.2012
O 19.00 HOD.

V KULTÚRNEJ SÁLE KRIVÁŇ

VEČEROM SPREVÁDZA
HUDEBNÁ SKUPINA
NEMŮŽEM POVEDAŤ

CENA VSTUPENKY: **25 €**
PRÍLOHA: LIČKA, LIČKA AHO NEKADĽO KŤVA STODENÝ BUĎET

TOMBOLA

PREDPREDAJ VSTUPENIEK
ODBOR KULTÚRY MESTA VRÚTKY
AMT.NAST. 043 4 301 930, 0918 409 70
E-MAIL: kultura@vrutky.sk

Pozvánka

Milé dámy

Primátor mesta Vrútky

*Vás osobne pozýva
na stretnutie pri príležitosti*

sviatku MDŽ

vo štvrtok

8.3.2012

o Kultúrnej sále Kriváň

o 16.30 hod.

V programe sa predstavi

hudobné zoskupenie

Galaband

u slávi

Mesto Vrútky a Literárny klub Hany Zelinovej pri MKHZ

pozývajú na literárny večer
pri príležitosti

120. výročia založenia prvého čitateľského robotníckeho krúžku vo Vrútkach a Hornom Uhorsku

a pri príležitosti

4. výročia založenia Literárneho klubu Hany Zelinovej vo Vrútkach

29.3.2012 o 16.30. hod.

Sobášna sieň MsÚ

Počas večera bude prezentovaný zborník č. 3 - **DOZRIEVANIE**

Odbor kultúry a Mestská knižnica Hany Zelinovej
Vás pozýva na besedu a autogramiádu
s najobľúbenejšou spisovateľkou za rok 2010

ANDREOU CODDINGTON

Druháho štvrtého ročníka ocenenia
„PLATINOVÁ KNIHA“ za rok 2010

22.3.2012

O 17.00 HOD.
KULTÚRNY SÁLA KRIVÁŇ

Literárny večer so známou spisovateľkou
pre všetkých milovníkov knižného umenia bude
spojený aj s AUTOGRAMIÁDOU autorky
a tombolou pre účastníkov večera

Počas večera bude možné
zakúpiť si jednotlivé knižné tituly

Autorka úspešných kníh:

„Svojho knihy je ako rozmúvajúce sa...“

VRÚTOČAN * Vydáva: Mesto Vrútky * Adresa redakcie: Ul. 1. čís. brigády 14, 038 61 Vrútky *
Tel.: 043/4301 930, 4281 219 * E-mail: vrutocan@vrutky.sk * Nevyžiadané rukopisy a fotografie redakcia
nevracia * Stanoviská v jednotlivých článkoch môžu a nemusia odrážať stanovisko redakcie, redakcia si
vyhradzuje právo na úpravu, rozsah, grafické spracovanie článkov. * Zodpovedná redaktorka: Mgr. Renáta
Žiaková * Jazyková redaktorka: Elena Režná * Redakčná rada: Ing. Ján Mlynár, Božena Blahušiaková, Mgr.
Juraj Gorilák * Grafická úprava: redakcia, * Uzávierka dopisovateľských materiálov do 17. dňa v mesiaci *
Tlač: Neoprint Plus, Za mostom, Vrútky * Číslo reg.: 260/1991 *

MESTO VRÚTKY A ZUŠ F. KAFENDU A CVČ DOMINO

POZÝVA VŠETKY DETI A DOSPEÝCH
NA

FAŠIANGOVÝ SPRIEVOD S KARNEVALOM

22.02.2012 (STREDA)

SPRIEVOD O 15.00 HOD.
KULTÚRNA SÁLA KRIVÁŇ

VSTUPNÉ:

DETI V MASKÁCH S DOPROVODOM ZADARMO
DETI BEZ MASIEK 0,30 €

PROGRAM

15.00 HOD. ZAČIATOK SPRIEVODU PRI ZUŠ F. KAFENDU VO VRÚTKACH
16.00 HOD. DISKOTEKA V MASKÁCH
16.30 HOD. SAŠO
17.30 HOD. VYHLÁSENIE NAJKRAJŠÍCH MASIEK KARNEVALU

PRE KAŽDÉ DIEŤA BUDE PRIPRAVENÉ MALÉ OBĽERSTVENIE